

- проблема компютерно-технологічного оновлення, що не тільки підвищить якість продукції, а й забезпечить збереження здоров'я працівників на небезпечних та шкідливих об'єктах;
- недостатній рівень фінансування державою дрібних наукових програм, проектів, розробок, винаходів, що здатні покращити інноваційний рівень економічної сфери (малих, середніх та великих підприємств).

Таким чином, можна зробити висновок, що існує значне коло проблем що впливають на процеси формування та реалізації інвестиційної політики регіону, та й держави загалом. Формування ефективної регіональної інвестиційної політики та її швидке впровадження має велике значення для соціально-економічного розвитку регіону, оскільки саме інвестиційні процеси стимулюють розвиток регіону до більш якісного рівня.

Перелік посилань:

1. Мармұль Л. О. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості регіонів / Л. О. Мармұль // Вісник економічної науки. – 2005. – № 17. – С. 83-88.
2. Стратегія сталого розвитку регіону : монографія / [Л. О. Александров, О. В. Половян, О. Ф. Коновалов, та ін.] ; за заг. ред. д.е.н. І. О. Александрова ; НАН України. Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк, 2010. – 204 с.

СПЕЦИФІКА СУЧАСНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТНК

О.В. Шкуруній, д.е.н., професор

С.І. Туль

Д.О. Сінельнік, здобувач вищої освіти

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

У наш час інновації є невід'ємним чинником зростання міжнародного бізнесу. Інноватизація стає всезагальною. Вона охоплює всі галузі та всі процеси виробництва. Фактично всі успішні ТНК будують діяльність за інноваційними принципами, навіть якщо вони працюють у традиційних галузях. Згідно звіту «The 2016 EU Industrial R&D Investment Scoreboard» у 2015-2016 рр., 2500 провідних ТНК з США (837), ЄС (590), Японії (356), Китаю (327), Тайваню (111), Південної Кореї (75), Швейцарії (58) та інших 20 країн інвестували в цілому 696 трлн дол. США в НДДКР [3], збільшивши витрати на 6,6 % в порівнянні з попереднім роком, що обумовлено зростанням НДДКР в галузях високих технологій.

На компанії, що базуються в трьох найбільших країнах (США, Японії і Німеччині) припало 63,2 %, а на чотири найбільші галузі (фармацевтика і біотехнології; автомобілебудування; технічне обладнання і комплектуючі; програмне забезпечення та комп'ютерні послуги) – 61,7 % від загального обсягу інвестицій до НДДКР [3]. В топ-50 входять 15 компаній з ЄС, 23 з США, 4 з Японії, по 3 з Китаю і Швейцарії і по одній з Південної Кореї і Тайваню.

За даними звіту BCG «The Most Innovative Companies 2016: Getting Past «Not Invented Here» найбільш інноваційними компаніями світу можна вважати «Apple Inc.», «Google Inc.», «Tesla Motors, Inc.», «Microsoft Corporation», «Amazon.com, Inc.», «Netflix, Inc.», «Samsung Technologies», «Toyota Motor Corporation», «Facebook, Inc.», «IBM» [2]. Основними показниками, на основі яких визначається рівень інноваційного розвитку компаній, є: науково-дослідна діяльність організації, технологічний розвиток виробництва, компетенції компанії в області інновацій, перспективи до розширення виробництва, сприйнятливість до впровадження інноваційних бізнес-моделей, а також рівень корпоративної культури.

Специфіку інноваційної діяльності ТНК у сучасній глобальній економіці визначає передусім проблематика науково-дослідних робіт. Найбільш актуальними з них є винайдення нових джерел енергії, створення штучного інтелекту, освоєння космічного простору та ін. Як показує практика, саме в такі дослідження нині вкладається найбільше коштів, відповідно до них розширюється мережа науково-дослідних лабораторій, їх оснащення тощо.

Розвиток відновлювальних джерел енергії активно підтримує передусім низка провідних інноваційних компаній таких як «Tesla Motors, Inc.», «Microsoft Corporation», «Google Inc.», «Sony Corporation», а також багато компанії, які функціонують у інших галузях економіки («IKEA», «Wal-Mart Stores, Inc.» та ін). Необхідно зауважити, що поряд з економічним ефектом, який ТНК отримують від розробки і впровадження інновацій, цей напрям наукових досліджень є суспільно значущим, зважаючи на загрози зміни клімату на планеті та високу вірогідність екологічних катастроф. Наприклад, шведська компанія «IKEA» інвестувала 1,5 млрд євро у видобуток сонячної і вітро-

вої енергії. Крім того, 550 тис. сонячних батарей встановлені на дахах її магазинів і складів по всьому світу. Мета «ІКЕА» – до 2020 р. повністю працювати на поновлюваних джерелах енергії [1].

Надзвичайно перспективними є дослідження, спрямовані на розробку штучного інтелекту. Керівники відразу декількох найбільших IT-компаній («Tesla Motors, Inc.», «SpaceX», «PayPal Holdings, Inc.», «Amazon Web Services», «Infosys Ltd»), повідомили про інвестування капіталу в обсязі 1 млрд дол. США у діяльність некомерційної організації «OpenAI», яка здійснює розробку штучного інтелекту.

Стійкою тенденцією інноваційної діяльності ТНК є освоєння космічного простору. Наприклад, «SpaceX» вже з 2015 р. готується до колонізації сусідніх планет, вбачаючи в цьому необхідність для майбутнього розвитку людства. «SpaceX» має з NASA контракт на 1,6 млрд дол. США стосовно 12 роботизованих місій для поповнення запасів на Міжнародній космічній станції за допомогою ракет-носіїв «Falcon-9» та безпілотних капсул «Dragon».

Аргументуючи позитивний внесок високотехнологічних ТНК у розвиток світової економіки, необхідно зазначити, що у 2015-2016 рр. науково-дослідну діяльність здійснювали 2500 провідних корпорацій. Інвестиції таких ТНК у науку і технології становили 696 трлн дол. США. Витрати на НДДКР збільшились порівняно з попереднім роком на 6,6 %. Зважаючи на це, діяльність ТНК, які працюють у галузях високих технологій, необхідно оцінювати як суспільно корисні. Проте, безперечно, навіть працюючи в галузі високих технологій, сучасні ТНК залишаються передусім суб'єктами бізнесу, інтереси яких знаходяться у сфері максимізації прибутку. Ідеться про те, що результати інноваційної діяльності ТНК можуть бути використані не лише в інтересах прогресу людства. Вони здатні створювати також виклики суспільству, виступаючи матеріальною основою нового покоління війн (інформаційних, ідеологічних та військових протистоянь у їх традиційному розумінні), а також, зумовлюючи зміни клімату через руйнацію озонового шару землі та інші екологічні небезпеки.

Перелік посилань:

1. Как 5 всемирно известных брендов используют альтернативные источники энергии [Электронный ресурс] // Baker Tilly. – 2016. – Режим доступа : <http://www.bakertilly.ua/ru/news/id987>
2. Ringel M. The Most Innovative Companies 2016: Getting Past «Not Invented Here» [Electronic resource] / M. Ringel, A. Taylor, H. Zablit // The Boston Consulting Group. – 2017. – Mode of access : <https://media-publications.bcg.com/MIC/BCG-The-Most-Innovative-Companies-2016-Jan-2017.pdf>
3. The 2016 EU Industrial R&D Investment Scoreboard [Electronic resource] // European Commission, Joint Research Centre. – 2016. – Mode of access : <http://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard16.html>

ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА

І.А. Шовкун, к.е.н., с.н.с.

ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», м. Київ

Процеси неоіндустріалізації, що набувають сили у різних країнах після пережитої світової фінансової кризи, зумовлюють зростання попиту на інвестиції. Задоволення потреб у інвестиціях відбувається із залученням коштів державних бюджетів, але основна частина фінансується за рахунок національних приватних капіталів. При цьому іноземні інвестори відіграють важливу роль, оскільки вони доповнюють і посилюють інвестиційний ресурс країни, приносять нові технології, матеріальні та нематеріальні активи, відкривають доступ до ринків інших країн. Вагомість іноземних інвестицій для економічного розвитку постійно зростає: якщо упродовж першої половини 1980-х років середньорічний обсяг світових ПІІ оцінювався у 50 млрд доларів, то нині – понад 26 трильйонів [1]. Останнім часом темпи приросту глобальних ПІІ досягли 38% (у 2015 р. до попереднього періоду). Хоча на перспективу очікується уповільнення динаміки ПІІ, все одно їх приріст залишатиметься великим – до 1,8 трлн доларів на рік.

Одним з інструментів максимізації позитивних ефектів від іноземних інвестицій для розвитку економіки країни є локалізація транснаціональних виробничо-збутових ланцюжків. Змістовно локалізація (local content) стосується того, що іноземна компанія, яка займається виробничою діяльністю в країні, повинна використовувати певну частку місцевих ресурсів (сировину, матеріали, компоненти, проміжні товари тощо, які були виготовлені у цій країні) замість імпортованих [2; 3]. Вимоги щодо мінімальної частки локальних компонентів у продукції транснаціональних виробничо-збутових ланцюжків подекуди прямо прописані у нормах законів, що надають іноземним компаніям право здійснювати діяльність на певній території.